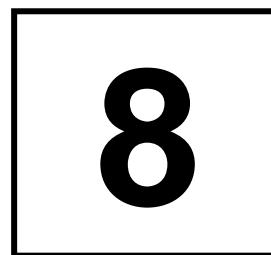

การวิจัยเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาศักยภาพการทำวิจัยในชั้นเรียนของครู
โรงเรียนส่องดาววิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา

เขต 23

ACTION RESEARCH TO DEVELOP TEACHERS' POTENTIAL IN CONDUCTING
CLASSROOM RESEARCH AT SONGDAWWITHAYAKHOM SCHOOL UNDER
THE SECONDARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 23

อุดมพร ทองคำ*

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศิกานต์ เพียรธัญญกรณ์**

ดร.ภิญโญ ทองเหลา***

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อ 1)ศึกษาสภาพและปัญหาในการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูโรงเรียนส่องดาววิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 2) หาแนวทางพัฒนาศักยภาพการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูโรงเรียนส่องดาววิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 3) ศึกษาผลการพัฒนาศักยภาพครูผู้สอนด้านการทำวิจัยในชั้นเรียนของโรงเรียนส่องดาววิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 โดยใช้การวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research : AR) ดำเนินการ 2 วงรอบ แต่ละวงรอบประกอบด้วย 4 ขั้นตอน คือ 1) การวางแผน (Planning) 2) การปฏิบัติการ (Action) 3) การสังเกตการณ์ (Observation) และ 4) การสะท้อนกลับ (Reflection) กลุ่มเป้าหมายของการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้วิจัย และกลุ่มผู้ร่วมวิจัย จำนวน 12 คน และกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 40 คน เครื่องมือที่ใช้ได้แก่ แบบทดสอบ แบบสอบถาม แบบสังเกต แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง แบบประเมินผลการประชุมเชิงปฏิบัติการ แบบประเมินรายงานการวิจัยในชั้นเรียน แบบบันทึกแบบมีโครงสร้าง การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณใช้สถิติ ค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และร้อยละความก้าวหน้า การตรวจสอบข้อมูลเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) จัดหมวดหมู่ของเนื้อหาและนำเสนอข้อมูลเชิงพรรณนาวิเคราะห์

ผลการวิจัยพบว่า

1. ผลการศึกษาสภาพและปัญหาในการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูโรงเรียนส่องดาววิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 จากการศึกษารายงานผลดังนี้

1.1 สภาพ การทำวิจัยในชั้นเรียน พบว่า ครูขาดความรู้ความเข้าใจในการทำวิจัยในชั้นเรียน ตั้งแต่การกำหนดปัญหาการวิจัย การตั้งสมมติฐาน การออกแบบการวิจัย ตลอดจนการสร้างเครื่องมือหรือนวัตกรรม

1.2 ปัญหา การทำวิจัยในชั้นเรียน พบว่า ครูมีปัญหาในการเขียนรายงานวิจัยในชั้นเรียน โดยเฉพาะการเขียนรายงานการวิจัยในชั้นเรียนแบบเป็นทางการ เนื่องจากต้องใช้เวลาอย่างมาก และขาดผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบความสมบูรณ์ และความถูกต้องของงานวิจัย

2. แนวทางการพัฒนาศักยภาพในการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูโรงเรียนส่องดาววิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 ซึ่งประกอบด้วย

1) การประชุมเชิงปฏิบัติการ

2) การดำเนินการนิเทศ การวิจัยครั้งนี้ ใช้การนิเทศ 2 วิธี คือ การนิเทศภายใน และการนิเทศแบบให้คำชี้แนะ

3. ผลการพัฒนาศักยภาพในการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูโรงเรียนส่องดาววิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 ปรากฏผลดังนี้

3.1 ผลจากการประชุมเชิงปฏิบัติการ พบว่า กลุ่มผู้ร่วมวิจัย มีความรู้ความเข้าใจด้านการวิจัยในชั้นเรียนอยู่ในระดับพอใช้ (\bar{X} = 65.38) โดยมีร้อยละความก้าวหน้า 40.61

* นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

** คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

*** โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

3.2 ผลการดำเนินการนิเทศ

3.2.1 ความสามารถในการทำวิจัยในชั้นเรียน โดยรวมจากการนิเทศภายใน ในวงรอบที่ 3 พบว่าอยู่ในระดับ ดี (\bar{x} = 4.07)

3.2.2 การนิเทศภายในเพื่อติดตามการใช้กระบวนการวิจัยในชั้นเรียน การพัฒนาวิธีการหรือนวัตกรรม และนำวิธีการหรือนวัตกรรมไปใช้ในวงรอบที่ 1 พบว่า ผู้ร่วมวิจัยสามารถวิเคราะห์ปัญหาเกี่ยวกับผู้เรียนเป็นรายบุคคล และหาแนวทางการแก้ปัญหาได้ โดยการจัดทำเป็นสื่อการเรียนการสอน ชุดการสอน แบบฝึกเสริมทักษะการพัฒนาแผนการสอน การใช้วิธีการสอนแบบต่างๆ สามารถพัฒนานวัตกรรมการสอน มีการทดลองใช้นวัตกรรมกับนักเรียนและบันทึกผลเป็นระยะๆ แต่ผู้ร่วมวิจัย ส่วนใหญ่วิเคราะห์ข้อมูลยังไม่ถูกต้องสมบูรณ์ ใช้ภาษายังไม่ค่อยสละสลวย การสรุปผลการวิจัยยังไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ การดำเนินการนิเทศแบบชี้แนะ ในวงรอบที่ 2 พบว่า ผู้ร่วมวิจัยวิเคราะห์ข้อมูลได้ถูกต้องสมบูรณ์ ใช้ภาษายังสละสลวยขึ้น การสรุปผลการวิจัยสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัย

3.2.3 การประเมินการเขียนรายงานการวิจัยในชั้นเรียนของกลุ่มผู้ร่วมวิจัยในวงรอบที่ 1 พบว่า การเขียนรายงานการวิจัยโดยรวมอยู่ในระดับดี (\bar{x} = 4.38) ในวงรอบที่ 2 อยู่ในระดับ ดีมาก (\bar{x} = 4.63)

3.2.4 การเขียนรายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์ ของกลุ่มผู้วิจัยในวงรอบที่ 2 มีความสมบูรณ์โดยรวมอยู่ในระดับดี (\bar{x} =4.28) ในวงรอบที่ 2 อยู่ในระดับดีมาก (\bar{x} =4.61)

ABSTRACT

This research aimed 1) to study and research in the classroom of the teacher under the office of the Secondary Educational Service Area 23, 2) to develop research in the classroom of teachers at Songdaowittayakhom School under the office of the Service Area 23, and 3) to study the effects of teachers' potential and students research at Songdaowittayakhom School under the office of the Service Area 23 by the Action Research including 1) Planning 2) Action 3) Observation 4) Reflection

The target group consisted of the researchers 12 and 40 co – researchers. The instruments used were tests, a form of interview, a form of assessment, a set of questionnaires and a form of data records. The statistics applied for analyzing quantitative data were mean, percentage, standard deviation and percentage of progress content. Analysis and content classification were employed for qualitative data in forms of descriptive presentation

The findings of the research were follows:

1. The states and problems of research in the classroom teachers at Songdaowittayakhom School under the office of the Secondary Educational Service Area 23 could be concluded:

1.1 State of research in the classroom that teacher don't understand about research in the classroom since the purpose, hypothesis, model research both how to make instruments.

1.2 The teachers have a problem about report especially form formal research in classroom that too much time and don't have expert to check correct model research.

2. The guidelines on An Action Research to Develop teachers Potential in Conducing Classroom Research at Songdaowittayakhom School Under the office of Secondary Educational Service Area 23

2.1 the workshops meeting

2.2 the internal supervision and spiral amiable internal advice.

3. The effect An Action Research to Develop teachers Potential in Conducing Classroom Research at Songdaowittayakhom School Under the office of Secondary Educational Service Area 23

3.1 The effects co – researchers get knowledge about research in classroom were average is 65.38 and 40.61 percent that evaluation were at the highest level in every aspect.

3.2 The effects of the internal supervision

3.2.1 The researchers can be able about research in classroom in good average 4.07

3.2.2 The internal supervision that develop method and innovation in the first spiral, co – researchers abilities analysis problem and individual by make materials, teaching packages, method and innovations but almost co – researcher don't analysis data perfect and use beautiful language and in the second spiral co – researcher analysis better.

3.2.3 Writing report research in classroom of co – researcher in the first spiral that they can be able writing report is good and average is 4.38 and in the second spiral that write report is very goof and average is 4.63.

3.2.4 Writing report perfect research in the second spiral is good and average is 4.28 and in the second spiral that is very good and average is 4.61.

ภูมิหลัง

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2550 มาตรา 80 บัญญัติให้รัฐดำเนินการตามนโยบายด้านการศึกษาในการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการจัดการศึกษาในทุกกระดับและในทุกรูปแบบให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม โดยจัดให้มีแผนการศึกษาแห่งชาติ กฎหมายเพื่อพัฒนาการศึกษาของชาติ จัดให้มีการพัฒนาคุณภาพครูและบุคลากรทางการศึกษา ให้ก้าวทันกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลกรวมทั้งปลูกฝังให้ผู้เรียนมีจิตสำนึกความเป็นไทย มีระเบียบวินัยคำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวม และยึดมั่นในการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข (ราชกิจจานุเบกษา. 2550 : 23-24)

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2545) เป็นกฎหมายการศึกษา ระบุไว้อย่างชัดเจนในเรื่องเกี่ยวกับการวิจัยเพื่อการพัฒนาการเรียน การสอน ในหมวด 4 แนวทางการจัดการศึกษา มาตรา 24 (5) ระบุว่า “ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศสภาพแวดล้อม สื่อการเรียน และอำนวยความสะดวกให้ผู้เรียน เกิดการเรียนรู้และมีความรอบรู้ รวมทั้งสามารถใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ ทั้งนี้ผู้สอนและผู้เรียนอาจเรียนรู้ไปพร้อมกันจากสื่อการเรียนการสอนและแหล่งวิทยาการประเภทต่างๆ” และในมาตรา 30 ยังระบุอีกว่า “ให้สถานศึกษาพัฒนากระบวนการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ รวมทั้งส่งเสริมให้ผู้สอนสามารถวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียนในแต่ละระดับการศึกษา” รวมทั้งได้กำหนดมาตรฐานครูในระบบประกันคุณภาพการศึกษาไว้ในมาตรฐานที่ 23 ระบุว่า ครูต้องมีความสามารถในการแสวงหาความรู้ คิดวิเคราะห์และสร้างองค์ความรู้เพื่อพัฒนาการเรียนการสอน โดยแบ่งเป็น 3 ตัวบ่งชี้ คือ 1) ครูต้องมั่นสัจธรรมการแสวงหา 2) ครูต้องทำการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนและ 3) ครูต้องรู้วิธีการวิเคราะห์และการแก้ปัญหาในชั้นเรียนของตนเองได้ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2545 : 12)

การวิจัยในชั้นเรียน เป็นการพัฒนาทางเลือกในการแก้ปัญหาหรือพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียนได้อย่างเหมาะสมเกิดประสิทธิภาพและมีประสิทธิผลมากที่สุด เพราะการวิจัยในชั้นเรียนเป็นกระบวนการที่สำคัญในการพัฒนาการเรียนรู้อย่างไรก็ตามของครูผู้วิจัยและนักเรียนและยังเป็นกระบวนการที่จะทำให้เกิดการพัฒนาได้อย่างต่อเนื่องสอดคล้องกับสภาพปัญหาความต้องการในการพัฒนาการเรียนรู้อย่างผู้เรียนอย่างแท้จริง(เจริญ วงศ์สมศักดิ์และคณะ. 2546 : 2)

ดังนั้น การวิจัยในชั้นเรียน จึงเป็นวิธีการที่ครูจะนำมาใช้ แก้ปัญหา ปรับปรุง และพัฒนาการจัดการเรียนการสอน เพื่อให้กระบวนการจัดการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น โดยครูจะต้องวิเคราะห์ปัญหาที่เกิดขึ้นเพื่อให้ครูมองเห็นปัญหาได้ชัดเจนแล้วค้นหาวิธีการจัดการเรียนการสอนที่เหมาะสมแก่ผู้เรียนเพื่อแก้ปัญหา ปรับปรุง พัฒนากระบวนการเรียนการสอนสร้างสื่อและนวัตกรรม เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้มีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียน การวิจัยในชั้นเรียนจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องพัฒนาในทุกสาขาวิชา เพื่อแก้ปัญหาและพัฒนางาน ซึ่งถือว่าเป็นพันธกิจที่สำคัญ ที่โรงเรียนจะต้องพัฒนาครูให้มีความรู้ความเข้าใจ สามารถทำวิจัยในชั้นเรียน เพื่อนำผลการวิจัยไปพัฒนาการเรียนรู้อย่างผู้เรียนต่อไป จากสภาพปัญหาเนื่องจากครูส่วนใหญ่ ภูมิหลังความรู้ในการทำวิจัย และคิดว่าการทำวิจัยเป็นเรื่องยุ่งยากต้องอาศัยความรู้ความสามารถเฉพาะด้าน ปัจจุบันยังมีครูผู้สอนจำนวนไม่น้อยที่ประสบกับปัญหาการวิจัยในชั้นเรียน ไม่รู้ว่าจะเริ่มต้นที่ไหน ไม่รู้ว่าจะต้องทำอะไรหรือเมื่อเริ่มได้แล้วไม่รู้ว่าจะทำสำเร็จหรือไม่ ดังนั้นจึงเป็นหน้าที่ของสถานศึกษาที่จะต้องดำเนินการพัฒนาครูผู้สอนให้สามารถทำการวิจัยในชั้นเรียนได้

จากที่กล่าวมาข้างต้นจะเห็นได้ว่า การดำเนินการวิจัยในชั้นเรียนเป็นเรื่องที่สำคัญและจำเป็นที่ครูทุกคนจะต้องดำเนินการเพื่อให้สอดคล้องกับแนวทางของการปฏิรูปการศึกษาที่เน้นให้ครูดำเนินการวิจัยควบคู่ไปกับการจัดการเรียนการสอน และการที่ครูจะ

ดำเนินการวิจัยในชั้นเรียนได้นั้นครูต้องมีความรู้ความเข้าใจ และมีทักษะในด้านการทำวิจัยในชั้นเรียน ดังนั้นการพัฒนาครูด้านการทำวิจัยในชั้นเรียนจึงเป็นสิ่งจำเป็นที่ต้องดำเนินการ ซึ่งการพัฒนาครู ด้านการทำวิจัยในชั้นเรียนที่ผ่านมาไม่ค่อยประสบความสำเร็จเท่าที่ควร เพราะตัวครูผู้สอนเองก็คงยังประสบปัญหาในด้านการวิจัยในชั้นเรียนในหลายเรื่อง เช่น ขาดความรู้ความเข้าใจ และขาดทักษะในการทำวิจัยในชั้นเรียน ขาดการนิเทศติดตามให้ความช่วยเหลือ ขาดแรงจูงใจในการทำงาน มีภาระงานที่รับผิดชอบมาก ขาดเอกสารตำราที่จะศึกษาหาความรู้ (สุวิมล ว่องวานิช. 2544 : 4) นอกจากนี้ พิสนุ พองสี (2551 : 2) ยังกล่าวว่า ปัญหาที่สำคัญอีกอย่าง คือ ครูขาดความรู้เรื่องระเบียบวิธีการวิจัย และขาดทักษะการเขียนรายงานวิจัย

โรงเรียนสองดาววิทยาคม อำเภอสองดาว จังหวัดสกลนคร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 เป็นโรงเรียนขนาดกลาง จัดการศึกษาใน 2 ระดับ คือ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ในปีการศึกษา 2553 ได้รับการคัดเลือกให้เป็นโรงเรียนในโครงการ “หนึ่งอำเภอ หนึ่งโรงเรียนในฝัน” ของกระทรวงศึกษาธิการ และได้ผ่านการประเมิน เพื่อรับรองเป็นโรงเรียนต้นแบบ “หนึ่งอำเภอ หนึ่งโรงเรียนในฝัน” ในปีการศึกษา 2554 โรงเรียนมีนโยบายสนับสนุนให้ครูผู้สอนทำการวิจัยในชั้นเรียน เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา เนื่องจากโรงเรียนต้นแบบโรงเรียนในฝันจะต้องเป็นผู้นำและเป็นต้นแบบการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ในทุกๆ ด้าน ทั้งด้านบริหารการจัดการด้านการพัฒนาหลักสูตร ด้านสื่ออุปกรณ์ และด้านบุคลากร จะต้องเป็นครูมืออาชีพ ผู้วิจัยในฐานะที่เป็นครูสายผู้สอน คนหนึ่งจึงมีความสนใจ และมุ่งหวังที่จะพัฒนา ครูผู้สอน ให้มีความรู้ ความเข้าใจในการทำวิจัยในชั้นเรียน เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพ ซึ่งหากครูมีความรู้มีวิธีสอนที่ดีและรู้จักเลือกใช้วิธีสอนให้ตรงกับสภาพของผู้เรียน ศึกษาสภาพปัญหาและสามารถวิเคราะห์ปัญหา เพื่อปรับปรุงและหาแนวทางแก้ไขปัญหาได้ ประโยชน์ก็จะเกิดขึ้นโดยตรงกับผู้เรียนและสามารถทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ตลอดถึงสามารถนำความรู้ความสามารถไปใช้ในการดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุข

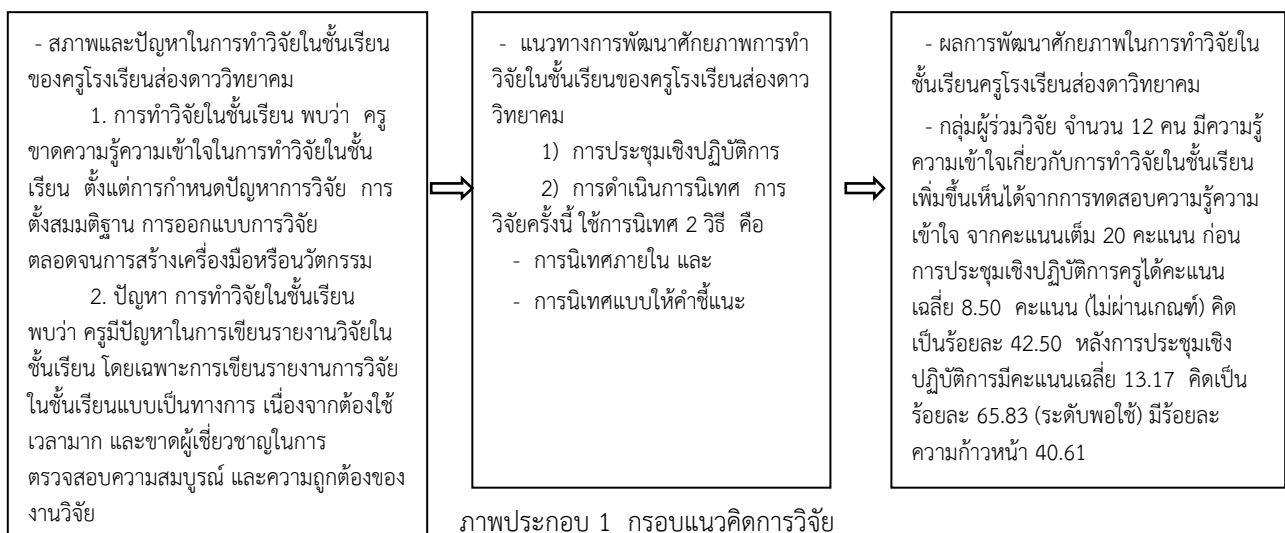
ความมุ่งหมายของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดความมุ่งหมายของการวิจัย ไว้ดังนี้

1. เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาในการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูโรงเรียนสองดาววิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23
2. เพื่อหาแนวทางพัฒนาศักยภาพการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูโรงเรียนสองดาววิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23
3. เพื่อศึกษาผลการพัฒนาศักยภาพครูผู้สอนด้านการทำวิจัยในชั้นเรียนของโรงเรียนสองดาววิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23

กรอบแนวคิดการวิจัย

การศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยได้สรุปกรอบแนวคิดการวิจัยเชิงปฏิบัติการ เพื่อพัฒนาการดำเนินการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูโรงเรียนสองดาววิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 ดังภาพประกอบ 1

วิธีดำเนินการวิจัย

กลุ่มเป้าหมายของการวิจัย

กลุ่มเป้าหมายของการวิจัย ประกอบด้วย

1. ผู้วิจัยและกลุ่มผู้ร่วมวิจัย จำนวน 12 คน ประกอบด้วย

1.1 ผู้วิจัย คือ ครูโรงเรียนส่องดาววิทยาคมที่สนใจทำวิจัยในชั้นเรียน จำนวน 1 คน

1.2 ผู้ร่วมวิจัย คือ ครูผู้สอนโรงเรียนส่องดาววิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 ปีการศึกษา 2554 จำนวน 11 คน ซึ่งเป็นครูผู้ช่วย ครูชำนาญการ และครูชำนาญการพิเศษที่มีความสนใจเข้าร่วมพัฒนาตนเอง ในด้านการทำวิจัยในชั้นเรียน

2 กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 40 คน ประกอบด้วย

2.1 วิทยากร จำนวน 1 คน

2.2 กลุ่มตัวแทนนักเรียนที่เรียนกับกลุ่มผู้ร่วมวิจัย จำนวน 36 คน โดยเลือกนักเรียนที่เรียนกับกลุ่มผู้ร่วมวิจัย รายละ 3 คน เป็นนักเรียน เก่ง ปานกลาง อ่อนอย่างละ 1 คน

2.3 กลุ่มผู้นิเทศ มีจำนวน 3 คน ประกอบด้วย

2.3.1 ผู้อำนวยการโรงเรียนส่องดาววิทยาคม คือ นายนิวัติ สุวรรณชัยรบ

2.3.2 หัวหน้าฝ่ายวิชาการ คือ นางทงกิต ฤการัตน์

2.3.3 หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย คือ นางสมวรรณ บุญถนอม

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังรายละเอียดดังนี้

1. แบบทดสอบ จำนวน 1 ฉบับ จำนวน 20 ข้อ

2. แบบสอบถาม จำนวน 1 ฉบับ คือ แบบสอบถามสภาพและปัญหาการทำวิจัย ในชั้นเรียน

3. แบบสังเกต จำนวน 1 ฉบับ ประกอบด้วย แบบสังเกตการอบรมเชิงปฏิบัติการ

4. แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง จำนวน 3 ฉบับ ประกอบด้วย

1.4.1 แบบสัมภาษณ์สภาพและปัญหาการทำวิจัย จำนวน 1 ฉบับ

1.4.2 แบบสัมภาษณ์การประชุมเชิงปฏิบัติการ จำนวน 1 ฉบับ

1.4.3 แบบสัมภาษณ์การนิเทศภายใน จำนวน 1 ฉบับ

1.5 แบบประเมินผลการประชุมเชิงปฏิบัติการ จำนวน 1 ฉบับ

1.6 แบบประเมินรายงานการวิจัยในชั้นเรียน จำนวน 1 ฉบับ

1.7 แบบบันทึกแบบมีโครงสร้าง จำนวน 3 ฉบับ ประกอบด้วย

1.7.1 แบบบันทึกการประชุมปรึกษาหารือ จำนวน 1 ฉบับ

1.7.2 แบบบันทึกการนิเทศภายใน จำนวน 1 ฉบับ

1.7.3 แบบบันทึกการตรวจผลงาน จำนวน 1 ฉบับการเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยมีวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการดำเนินการพัฒนา ดังนี้

1. ผู้วิจัยนำหนังสือจากสำนักงานโครงการจัดตั้งบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ถึงผู้อำนวยการโรงเรียนส่องดาววิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 เพื่อ ขอความอนุเคราะห์ให้ออกหนังสือขอความร่วมมือจาก ผู้บริหารและครูผู้สอนในโรงเรียนที่เป็นกลุ่มเป้าหมาย

2. สำหรับเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้วิธีการในการเก็บรวบรวมข้อมูลตามชนิดของเครื่องมือ ดังนี้

2.1 แบบทดสอบ ผู้วิจัยได้นำไปใช้วัดความรู้ก่อนการอบรม (Pre-test) และวัดความรู้หลังการอบรม (Post-test) ซึ่งเป็นแบบทดสอบชุดเดียวกัน จำนวน 20 ข้อ

2.2 แบบสังเกต ผู้วิจัยได้นำไปใช้เป็นแบบสังเกตการณ์)ประชุมเชิงปฏิบัติการโดยแบ่งเป็น 3 ตอน

2.3 แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง จำนวน 3 ฉบับ

2.3.1 แบบสัมภาษณ์สภาพและปัญหาการทำวิจัยในชั้นเรียน มีลักษณะเป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง ใช้สำหรับสัมภาษณ์ความคิดเห็นของกลุ่มเป้าหมายเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการทำวิจัยในชั้นเรียน โรงเรียนสองดาววิทยาคม

2.3.2 แบบสัมภาษณ์การประชุมเชิงปฏิบัติการ ผู้วิจัยได้นำไปใช้สำหรับการสัมภาษณ์ความคิดเห็นของกลุ่มเป้าหมาย เกี่ยวกับความรู้ที่ได้รับภายหลังการเข้าร่วมการประชุมเชิงปฏิบัติการ

2.3.3 แบบสัมภาษณ์กรณีศึกษาใน ผู้วิจัยได้นำไปใช้สำหรับการสัมภาษณ์ความคิดเห็นของกลุ่มผู้ร่วมวิจัย ต่อการวิจัยเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาศักยภาพการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูโรงเรียนสองดาววิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23

2.4 แบบประเมินผลการประชุมเชิงปฏิบัติการ ผู้วิจัยได้นำไปใช้สำหรับประเมินผลการประชุมเชิงปฏิบัติการ เพื่อพัฒนาศักยภาพการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูโรงเรียนสองดาววิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23

2.5 แบบประเมินรายงานการวิจัย ผู้วิจัยได้นำไปใช้สำหรับประเมินรายงานการวิจัยที่ครูผู้สอนดำเนินการทำ ภายหลังการประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาศักยภาพการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูโรงเรียนสองดาววิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23

2.6 แบบบันทึกแบบมีโครงสร้าง จำนวน 2 ฉบับ ประกอบด้วย

2.6.1 แบบบันทึกการนิเทศภายใน ผู้วิจัยได้นำไปใช้สำหรับบันทึกผลการนิเทศภายใน โดยมีรายละเอียด เกี่ยวกับ วัน เดือน ปีที่นิเทศ ผู้เข้าร่วมการนิเทศรายละเอียดการนิเทศ และการสรุปผลการนิเทศ

2.6.2 แบบบันทึกการตรวจผลงาน ผู้วิจัยได้นำไปใช้สำหรับบันทึกผลการนิเทศภายใน โดยมีรายละเอียด เกี่ยวกับ วัน เดือน ปีที่ตรวจผลงาน รายละเอียดการตรวจผลงาน และการสรุปผลการตรวจผลงาน

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ มีดังนี้

1. ค่าร้อยละ
2. ค่าเฉลี่ย
3. ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
4. ค่าร้อยละความก้าวหน้า

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัย ดังนี้

1. ผลการศึกษาสภาพและปัญหาในการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูโรงเรียนสองดาววิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 จากการศึกษาปรากฏผลดังนี้

1.1 สภาพ การทำวิจัยในชั้นเรียน พบว่า ครูขาดความรู้ความเข้าใจในการทำวิจัยในชั้นเรียน ตั้งแต่การกำหนด ปัญหาการวิจัย การตั้งสมมติฐาน การออกแบบการวิจัย ตลอดจนการสร้างเครื่องมือหรือนวัตกรรม ถึงแม้ครูบางคนเคยผ่านการอบรมและส่งรายงานการทำวิจัยในชั้นเรียนมาแล้ว แต่ส่วนใหญ่เป็นรายงานการวิจัยชั้นเรียนแบบไม่เป็นทางการ และการทำการวิจัย มีแหล่งข้อมูลในการศึกษาน้อย

1.2 ปัญหา การทำวิจัยในชั้นเรียน พบว่า ตัวครูเองมีปัญหาในการเขียนรายงานวิจัยในชั้นเรียน โดยเฉพาะการเขียน รายงานการวิจัยในชั้นเรียนแบบเป็นทางการ เนื่องจากต้องใช้เวลาเยอะ และขาดผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบความสมบูรณ์ และความถูกต้องของงานวิจัย

2. แนวทางการพัฒนาศักยภาพในการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูโรงเรียนสองดาววิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 ซึ่งประกอบด้วย

2.1 การประชุมเชิงปฏิบัติการ ซึ่งมีเนื้อหาเกี่ยวกับ ความหมายของการวิจัย การสำรวจและวิเคราะห์ปัญหาการ วิจัยในชั้นเรียน การกำหนดวิธีการแก้ปัญหา การพัฒนานวัตกรรมหรือวิธีการในการแก้ปัญหา การเขียนรายงานการวิจัย และการ สรุปหรือเผยแพร่ผลงาน พบว่า กิจกรรมการประชุมเชิงปฏิบัติการ มีความสอดคล้องกับความต้องการของผู้เข้าอบรม วิทยากรมี ความเชี่ยวชาญในการทำวิจัยในชั้นเรียน และสามารถถ่ายทอดความรู้ด้วยเทคนิควิธีที่เข้าใจง่าย ทำให้กลุ่มผู้ร่วมวิจัยได้รับความรู้ ความเข้าใจ เห็นความสำคัญของการทำวิจัยในชั้นเรียน ทราบรายละเอียดของการทำวิจัยในชั้นเรียนว่ามีแนวทางหรือขั้นตอนในการ ดำเนินงานอย่างไร มีกิจกรรมให้ผู้เข้ารับการประชุมได้ฝึกปฏิบัติ ไม่ว่าจะเป็นการกำหนดหัวข้อการทำวิจัยในชั้นเรียน การออกแบบ

และการสร้างนวัตกรรมเพื่อการเรียนรู้ การตั้งสมมติฐาน การเขียนนิยามศัพท์ การเขียนวิธีดำเนินการวิจัย การเขียนรายงานการวิจัย ทำให้ผู้เข้ารับการอบรมมีความรู้ความเข้าใจในการทำวิจัยในชั้นเรียนมากยิ่งขึ้น

2.2 การดำเนินการนิเทศในการวิจัย ดังนี้ ใช้การนิเทศ 2 วิธี คือ การนิเทศภายใน และการนิเทศแบบให้คำชี้แนะ

จากแนวทางการพัฒนาศักยภาพการทำวิจัยในชั้นเรียนของครู พบว่า การประชุมเชิงปฏิบัติการเป็นกิจกรรมที่มีความเหมาะสม และสอดคล้องกับความต้องการของกลุ่มผู้ร่วมวิจัยเป็นอย่างมาก เนื้อหาหลักสูตรที่ใช้ในการประชุมเชิงปฏิบัติการในครั้งนี้เข้าใจง่ายและตรงตามกรอบแนวคิดของการพัฒนา กิจกรรมที่ดำเนินการระหว่างการประชุมเชิงปฏิบัติการผู้ร่วมวิจัยทุกคนได้ฝึกปฏิบัติ วิทยากรเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถเชี่ยวชาญพิเศษในเรื่องการทำวิจัยในชั้นเรียนเป็นอย่างมาก ส่งผลให้ผู้ร่วมวิจัยเกิดความรู้ ความเข้าใจและเกิดทักษะในการทำวิจัยในชั้นเรียนมากขึ้น ส่วนการนิเทศภายในเพื่อติดตามผลเป็นแนวทางที่ดีและมีประโยชน์มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับความต้องการของผู้ร่วมวิจัยเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะการนิเทศแบบให้คำชี้แนะในวงรอบที่ 2 เนื่องจากกิจกรรมดังกล่าวเปิดโอกาสให้ผู้ร่วมวิจัยและผู้นิเทศได้ช่วยเหลือซึ่งกันและกันในเรื่องที่มีปัญหา โดยการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ การอภิปรายเพื่อหาข้อสรุปร่วมกัน โดยกลุ่มผู้นิเทศและผู้วิจัยให้การแนะนำตลอดระยะเวลาที่ดำเนินการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง โดยให้การนิเทศชี้แนะเป็นรายบุคคล และกลุ่มย่อย ส่งผลให้ผู้ร่วมวิจัยสามารถทำวิจัยในชั้นเรียนได้ประสบผลสำเร็จและมีคุณภาพ

3. ผลการพัฒนาศักยภาพในการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูโรงเรียนสองดาววิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 ปรากฏผลดังนี้

3.1 ผลจากการประชุมเชิงปฏิบัติการ พบว่า กลุ่มผู้ร่วมวิจัย จำนวน 12 คน มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียนเพิ่มขึ้น เห็นได้จากการทดสอบความรู้ความเข้าใจ จากคะแนนเต็ม 20 คะแนน ก่อนการประชุมเชิงปฏิบัติการครูได้คะแนนเฉลี่ย 8.50 คะแนน (ไม่ผ่านเกณฑ์) คิดเป็นร้อยละ 42.50 หลังการประชุมเชิงปฏิบัติการมีคะแนนเฉลี่ย 13.17 คิดเป็นร้อยละ 65.83 (ระดับพอใช้) มีร้อยละความก้าวหน้า 40.61

3.2 ผลการนิเทศภายใน

3.2.1 ความสามารถในการทำวิจัยในชั้นเรียน โดยรวมจากการนิเทศในครั้งที่ 1 พบว่าอยู่ในระดับ ดี (\bar{x} = 4.07) ด้านชื่อเรื่องที่ทำการวิจัยโดยภาพรวม อยู่ในระดับดี (\bar{x} = 3.67) ด้านบทนำโดยภาพรวม อยู่ในระดับ ดี (\bar{x} = 4.33) ด้านเอกสารที่เกี่ยวข้องโดยภาพรวม อยู่ในระดับ ดี (\bar{x} = 4.17) ด้านวิธีดำเนินการโดยภาพรวม อยู่ในระดับดี (\bar{x} = 3.67) ด้านเครื่องมือเครื่องใช้ โดยภาพรวมอยู่ในระดับดี (\bar{x} = 4.00) ด้านการวิเคราะห์ข้อมูลโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง (\bar{x} = 2.82) ผลยังไม่เป็นที่น่าพอใจจึงนำไปพัฒนาต่อในวงรอบที่ 2 โดยใช้แนวทางการพัฒนาการนิเทศแบบให้คำชี้แนะ ในการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัย ผลการพัฒนาในวงรอบที่ 2 พบว่า ผู้ร่วมวิจัยมีความรู้ความเข้าใจในการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยเพิ่มมากขึ้น โดยภาพรวมอยู่ในระดับ ดี (\bar{x} = 4.09)

3.2.2 การติดตามการใช้กระบวนการวิจัยในชั้นเรียน การพัฒนาวิธีการหรือนวัตกรรม และนำวิธีการหรือนวัตกรรมไปใช้เป็นกรณีศึกษาครั้งที่ 2 พบว่า ผู้ร่วมวิจัยสามารถวิเคราะห์ปัญหาเกี่ยวกับผู้เรียนในวิชาที่ผู้ร่วมวิจัยแต่ละคนสอน โดยได้รวบรวมปัญหาและแนวทางการแก้ปัญหาได้เป็นอย่างดี และผู้ร่วมวิจัยมีวิธีการในการแก้ปัญหา โดยจัดทำเป็นสื่อการเรียนการสอน ชุดการสอน แบบฝึกเสริมทักษะการพัฒนาแผนการสอน การใช้วิธีการสอนแบบต่างๆ สามารถพัฒนานวัตกรรมการสอนได้เป็นอย่างดี มีการทดลองใช้ในนวัตกรรมกับนักเรียนและบันทึกผลเป็นระยะๆ แต่ผู้ร่วมวิจัย ส่วนใหญ่วิเคราะห์ข้อมูลยังไม่ถูกต้องสมบูรณ์ ใช้ภาษายังไม่ค่อยสละสลวย การสรุปผลการวิจัยยังไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ จึงนำไปพัฒนาต่อในวงรอบที่ 2 โดยใช้แนวทางการนิเทศแบบให้คำชี้แนะ ผลการพัฒนาในวงรอบที่ 2 พบว่า ผู้ร่วมวิจัยวิเคราะห์ข้อมูลได้ถูกต้องสมบูรณ์ ใช้ภาษายังสละสลวยขึ้น การสรุปผลการวิจัยสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัย

3.2.3 การประเมินการเขียนรายงานการวิจัยในชั้นเรียนของผู้ร่วมวิจัยเป็นการนิเทศครั้งที่ 3 พบว่า การเขียนรายงานการวิจัยโดยรวมอยู่ในระดับดี (\bar{x} = 4.39) ในภาพรวมของส่วนนำ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับ ดี (\bar{x} = 4.35) ในภาพรวมของส่วนเนื้อหา มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับ ดี (\bar{x} = 4.37) ในภาพรวมของส่วนอ้างอิง มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับดี (\bar{x} = 4.46)

จากการสรุปผลการพัฒนาศักยภาพครูในการทำวิจัยในชั้นเรียน โรงเรียนส่องดาววิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 แสดงให้เห็นว่าการพัฒนาศักยภาพครูในการทำวิจัยในชั้นเรียนตามแนวทางการพัฒนา 2 แนวทาง คือการประชุมเชิงปฏิบัติการ และการนิเทศภายในและการนิเทศแบบให้คำชี้แนะ ประสบความสำเร็จตามเป้าหมาย

ข้อเสนอแนะ

จากการดำเนินการวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 รูปแบบการนิเทศแบบให้คำชี้แนะ สามารถพัฒนาการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูให้มีคุณภาพสูงขึ้น ครูเกิด ความกระตือรือร้นในการพัฒนา ดังนั้นจึงควรนำรูปแบบการนิเทศแบบให้คำชี้แนะไปใช้ในการนิเทศในด้านอื่นๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อการ จัดการเรียนรู้ หรือนำไปนิตะการทำงานของครูให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

1.2 ผู้บริหารควรส่งเสริมให้ครูมีความรู้ความเข้าใจในการทำวิจัยในชั้นเรียน เพื่อใช้แก้ปัญหาการจัดการเรียน การสอนในชั้นเรียน

1.3 ผู้บริหารควรส่งเสริมให้ครูมีความรู้ความเข้าใจในการผลิตนวัตกรรมใหม่ๆ เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการแก้ปัญหา ในกระบวนการทำวิจัยในชั้นเรียน

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 การพัฒนาศักยภาพครูในการทำวิจัยในชั้นเรียนจากประชุมเชิงปฏิบัติการและการนิเทศแล้วควรนำวิธีอื่นๆ เช่น การศึกษาดูงาน การศึกษาเอกสารทางวิชาการมาใช้ในการพัฒนาครู

2.2 ควรพัฒนาศักยภาพครูในการผลิตนวัตกรรมใหม่ๆ เพื่อใช้แก้ปัญหาการเรียนการสอนในชั้นเรียนที่มีความ เหมาะสมสำหรับผู้เรียนแต่ละคน

เอกสารอ้างอิง

- กัลยาพร เนติรัตน์. การพัฒนาบุคลากรในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบบูรณาการโรงเรียนอนุบาลฉะเชิงเทรา อำเภอเมือง จังหวัดฉะเชิงเทรา. การศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2549.
- เกษร สุขจินดา. การพัฒนาบุคลากรกับความพร้อมในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. นครปฐม: มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2550.
- คงเดช ภาวงศ์. การพัฒนาครูด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญโรงเรียนบ้านคำบิดโคกโพธิ์ยาง สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาสกลนครเขต 2. วิทยานิพนธ์ ค.ม. สกลนคร : มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร, 2553.
- จารุณี กุลศรีวันรัตน์. การพัฒนาผู้ดูแลเด็กในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามมาตรฐาน การศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น องค์การบริหารส่วนตำบลบางทรายน้อย อำเภอหัวหินใหญ่ จังหวัดมุกดาหาร. วิทยานิพนธ์ ค.ม. สกลนคร : มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร, 2553.
- จิระประภา อัครขจร. สร้างคน สร้างผลงาน. กรุงเทพฯ : เค้า, 2549.
- ชาติรี เกิดธรรม. อยากทำวิจัยในชั้นเรียนแต่เขียนไม่เป็น. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : พิมพ์ลักษณ์, 2549.
- Ahmad, Arshad. "Validating a Theory-Based Design for Online Instruction : The Integrated Learning Model," Dissertation Abstracts International. 63(7) : 2453-A ; January, 2003.
- Calabro, Maria Rosaria. "A Qualitative Investigation of Primary Teachers' Intentional Strategies for Promoting Development in Early Childhood," Dissertation Abstracts International. 67(02) : unpagged ; August, 2006.
- Naugle, Penny M. "Conversation Among Student Teachers, Cooperating Team Setting," Dissertation Abstracts International. 63(9) : 3101 ; March, 2003.
- Stone, Sandra McCurdy, "The Child Care Teacher's Role in Providing Reading-Related Literacy Experiences for Four-Year-Old Children," Dissertation Abstracts International. 63(01) : 78-A ; July, 2002.
- Woodbridge, Jerry Lynette. "Technology Integration as a Teaching Strategy," Dissertation Abstracts International. 64(04) : 1226-A ; October, 2003.